

سه شنبه 5 آبان 1394 - 13 محرم 1437 - 27 اکتبر 2015

بنا به پیشنهاد میرزا حسن خان مشیرالدوله ، وزیر خارجه وقت....

5 آبان ماه 1394 - 13 محرم 1437 - 27 اکتبر 2015

* 5 آبان در گذر تاریخ

* بنا به پیشنهاد میرزا حسن خان مشیرالدوله ، وزیر خارجه وقت
از طرف محمدعلی شاه فرمان ریاست مدرسه علوم سیاسی و لقب ذکاء الملک برای محمدعلی خان فرزند ارشد ذکاء الملک مرحوم صادر شد. (1286ش)
* صمصام السلطنه دستور توقیف روزنامه ها و مدیران آنها را صادر کرد و شهرنیه اجرای دستور پرداخت. (1291ش)
* مستوفی الممالک در کادر ولات و حکام تغییرات دامنه داری داد. (1292ش)
اشاره:
مستوفی الممالک در کادر ولات و حکام تغییرات دامنه داری داد و در این تغییرات غالباً مشاغل به جوانان تحصیلکرده واگذار شد.

* افتتاح تصفیه خانه آب تهران (1344 ش)

* در دادگستری تغییرات وسیعی صورت گرفت و تمام مقامات دیوان کیفرتغییر یافتند (1352ش)
* رحلت عالم بزرگوار و فقیه جلیل آیت الله «سید احمد زنجانی» (1352 ش)
اشاره:

آیت الله سیداحمد زنجانی در حدود

سال 1269ش (1308ق) در شهرستان زنجان به دنیا آمد و دوره مقدماتی و سطوح را در زادگاه خود به پایان برد.
سپس برای ادامه تحصیل و تکمیل مبانی علمی خویش راهی حوزه علمیه قم شد و نزدیک به ده سال از محضر پر فیض آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی، مؤسس حوزه علمیه قم، بهره ها برد تا به مقام والای اجتهاد دست یافت.
وی پس از رحلت آیت الله حائری به
آیت الله سیدمحمدحجت کوه کمره ای پیوست و به دلیل کسالت آیت الله حجت، ایشان امور مربوط به استفتائات دفتر آن مرجع بزرگ و اقامه نماز باشکوه جماعت در مدرسه فیضیه را انجام می داد.
پس از رحلت آیت الله حجت، اقامه نماز جماعت مدرسه فیضیه، رسماً بر عهده آیت الله زنجانی قرار گرفت.
آیت الله زنجانی از دهه 1320 با امام خمینی (ره) آشنا شد و جلسات بحث علمی متعددی با حضور آن دو بزرگوار تشکیل می شد.

این عالم سترگ در طول حیات پر بار علمی خویش علاوه بر سال ها تدریس، به تألیف کتب ارزشمندی نائل شد که برخی از آنها بدین قرارند: اربعین، افواه الرجال، فروق الاحکام و بیست کتاب دیگر.
آیت الله سید احمد زنجانی سرانجام پس از سال ها کوشش در راه دین و نشر فقه جعفری در 5 آبان 1352 ش برابر با 29 رمضان 1339 ق در 83 سالگی دیده از جهان فروبست و پس از مراسم تشییعی باشکوه، در جوار حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

* ورود خانم باندرانایکه، نخست وزیر سریلانکا در رأس یک هیئت عالی رتبه به تهران (1353ش)

* ورود ذوالفقار علی بوتوبه تهران و ملاقات وی با شاه (1353ش)

* ورود مایکل بلومنتالوزیر خزانه داری آمریکا به دعوت هوشنگ انصاری به تهران (1356ش)

اشاره: مایکل بلومنتال با مقامات اقتصادی و سیاسی ایران مذاکرات مهمی انجام داد.

* درگذشت محقق ودانشمند فرزانه استاد «سیدجلال الدین محدث ارموی» (1358 ش)

اشاره:

استاد سیدجلال الدین محدث ارموی، مدرس، محقق، مصحح و ادیب معاصر،
در آذرماه 1283 ش در شهر ارومیه به دنیا آمد. وی پس از اتمام تحصیلات مقدماتی در زادگاه خود و فراگیری ادبیات فارسی، به مشهد رفت و فقه، اصول، ادب، تاریخ و حدیث و رجال را در محضر علمای مشهد فرا گرفت.
این استاد گرانقدر به علت شوق بسیار به مطالعه و نیز تحقیق در زمینه علوم حدیث، در جوانی از طرف آیت الله سیدحسین عرب باغی، از علمای ارومیه، - با این که سیدجلال الدین در صنف روحانیت نبود - لقب محدث گرفت. استاد محدث ارموی پس از

پایان تحصیلات به استخدام وزارت فرهنگ درآمد و برای تدریس، راهی تبریز شد.

همچنین وی در سال 1320 ش به هنگام

ورود روس‌ها به آذربایجان، به تهران رفت و ریاست بخش کتب خطی کتابخانه ملی ایران را به عهده گرفت. استاد محدث ارموی همچنین دکترای الهیات در رشته علوم منقول را اخذ کرد و در دانشکده معقول و منقول تدریس می‌نمود. علاوه بر آن این مدرس بزرگ، از علماء و مراجع، اجازات بسیاری کسب نمود که اجازه روایت از آقا بزرگ تهرانی و شیخ محمدعلی معزی دزفولی از آن جمله است. علامه ارموی بعد از بازنشستگی در 1347، تا پایان عمر به تألیف کتاب مشغول بود. محدث ارموی دارای کتابخانه‌ای با کتاب‌های خطی نفیس فراوان بود و لذا در شناختن نسخه‌های قدیمی و خطی بسیار ماهر بود.

او یکی از پرکارترین محققین علوم حدیثی و ادبی عصر اخیر بود و همتی عالی و پشتکار عجیبی داشت. وی در راه تحقیق، خستگی و مشقت را نمی‌شناخت به طوری که در بعضی موارد، حاشیه و تعلیق او بربیک کتاب، از اصل متن بیشتر بود.

کتاب‌هایی که وی تصحیح و تحقیق و چاپ نموده است بالغ بر 45 جلد می‌باشد. کتب عشق و محبت، ایمان و رجعت در 4 جلد و تشریح الزلزال باحادیث الافاضل و نیز کشف الغرۃ در شرح دعای ندبه که حاصل شصت سال کار اوست، از جمله آثار این استاد محقق می‌باشند. استاد سیدجلال‌الدین محدث ارموی سرانجام در پنجم آبان 1358 ش برابر با پنجم ذی‌حجه 1399 ق در 75 سالگی بر اثر سکته قلبی در تهران در گذشت و در جوار آرامگاه شیخ ابوالفتوح رازی واقع در حرم حضرت عبدالعظیم(ع) در شهر ریه خاک سپرده شد. * رحلت آیت الله «سید روح الله خاتمی» نماینده امام و امام جمعه یزد(1367 ش) اشاره:

آیت‌الله سیدروح‌الله خاتمی در سال 1258 ش (1324 ق) در اردکان یزد به دنیا آمد. پس از آن که مقدمات علوم را در زادگاهش فراگرفت، راهی اصفهان شد و در آنجا از محضر استادانی همچون میرزا علی‌آقا شیرازی، سیدمحمد و سیدعلی نجف‌آبادی و حاج‌آقا رحیم ارباب استفاده برد. آیت‌الله خاتمی همچنین سالیانی درحوزه علمیه قم در درس آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری‌یزدی شرکت کرد و به مدارج والای علمی و اخلاقی دست یافت.

وی از آن پس ساکن اردکان شد و به تدریس و ارشاد مردم همت گماشت. آیت‌الله خاتمی به عنوان روحانی شاخص منطقه، نقش مهمی در حرکت انقلابی مردم بر ضد رژیم پهلوی داشت و مورد توجه خاص حضرت امام‌خمینی واقع بود. این عالم دینی پس از شهادت آیت‌الله صدوقی، سومین شهید محراب، از طرف حضرت امام، به نمایندگی آن حضرت و امامت جمعه یزد منصوب شد و تا پایان عمر شریف خود، در این سنگر خدمت نمود. سرانجام آیت‌الله سیدروح‌الله خاتمی، در 5 آبان 1367 برابر با 15 ربیع الأول 1409 در 82 سالگی دار فانی را وداع گفت و پس از تشییعی با شکوه، در زادگاهش مدفون گردید.

* 13 محرم در گذر تاریخ

* شهادت «عبدالله بن عقیف» به دست «عبیدالله بن زیاد» (61 ق)

اشاره:

نخستین اعتراض آشکار نسبت به جنایت عبیدالله بن زیاد در شهادت امام حسین(ع)، از سوی یکی از شیعیان کوفه، به نامعبیدالله بن عقیف ازدی برخاست.

عبیدالله بن زیاد، پس از آن که اسیران واقعه‌ی کربلا را در مجلس خود با کلمات درشت و خشن، مورد اذیت و آزار قرار داد و آنان را سرزنش کرد، عبدالله بن عقیف که از شیعیان دلیر

امیرمؤمنان و از زاهدان و عبادت پیشه‌گان کوفه بود، همین‌که نعره‌های نفرت‌انگیز عبیدالله را شنید، به خشم آمد و پاسخ عبیدالله را داد. عبیدالله بن زیاد که انتظار چنین پیش‌آمدی را نداشت و خیال می‌کرد که دیگر نفس در سینه‌های دوستان اهل بیت(ع) حبس شده است، با تکبر و خودخواهی تمام دستور داد او را دستگیر کرده و به نزدش ببرند.

تلاش مأموران حکومتی برای دستگیری وی به خاطر حمایت افراد قبیله عبدالله ناکام ماند اما مأموران عبیدالله شبانگاه به سوی خانه عبدالله بن عقیف هجوم آورده و او را از خانه‌اش به بیرون کشیده و با ضربات شمشیر به شهادت رسانیدند.

جنايات کاران حکومتی، سرش را از بدن جدا کرده و بدن او را به دار آویختند. بدین‌گونه نخستین جرقه‌ای که می‌رفت کوفه را بار دیگر به حرکت درآورد و جنبش عظیمی را پی‌افکند، به دست مزدوران پلید اموی به خاموشی گرائید.

ولی شش سال بعد، شیعیان کوفه و دوستان اهل بیت(ع) انتقام خویش را از عاملان جنایت کربلا گرفتند و آنان را به دست مختاربن‌ابی‌عبیده ثقفی به اشد مجازات رسانیدند.

* رحلت «عمر صوفی رازی» منجم و ریاضی‌دان (376 ق)

اشاره:

ابوالحسن عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی (396-291 ه.ق) مقدمات علوم را در ری آموخت. در سال 337 ه.ق در اصفهان به خدمت ابن عمید (ابوالفضل محمدبن حسین) وزیر معروف آل بویه به سر می‌برد.

در سال 349 در دربار عضد الدوله دیلمی در اصفهان می‌زیست و در سال 359 ه. ق شیراز به رصد پرداخت. وی منجم دربار عضدالدوله دیلمی بود و کتاب نفیس صورالکوکب رابه وی تقدیم نمود. وی در این کتاب براساس مشاهده و رصد به تعیین موقعیت ستارگان در آسمان و صورتهای فلکی ناشی از آن پرداخته است.

*والدین و انساب :

ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی، دراصل از شهر فسا استان فارس بود. اما در 291 ه. ق در ری چشم به جهان گشود.

*اوضاع اجتماعی و شرائط زندگی : ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی در چهاردهم محرم سال 291 ه. ق در شهر ری و در خانواده عمر صوفی که اهل فسای فاس بود متولد شد. در تاریخ مذکور، آل زیار بر مناطق مرکزی ایران سلطه داشتند و اندکی پس از آن برادران آل بویه چنان حکومت گرفتند که تمامی قلمرو آل زیار را از چنگ آنان خارج ساخته، و شهر مهمی چون ری به زیر سیطره حسنرکی الدوله دیلمی رفت.

*تحصیلات رسمی و حرفه‌ای : ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی انواع علوم زمانه به ویژه نجوم و ریاضیات را در زادگاه خود ری فرا گرفت. و در اصفهان و شیراز در دربارهای ابن عمید وزیر و عضد الدوله دیلمی به تحقیق و رصد پرداخت.

*فعالیت‌های ضمن تحصیل : مطالعه و رصد نیز ممارست در ترسیم اشکال هندسی گوناگون به ویژه شکل‌های متساوی الاضلاع از امور مورد علاقه ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی بوده است.

وقایع میانسالی : ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی در سال 337 ه. ق به خدمت ابن عمید (ابوالفضل محمد بن حسین) وزیر معروف آل بویه درآمد.

در سال 349 ه. ق در دربار عضد الدوله دیلمی (آل بویه) در اصفهان رفت و علاوه بر آن در سال 359 ه. ق در شیراز به رصد ستارگان پرداخت و تمام فعالیت‌های با خود با تألیف کتابی عنوان صورالکوکب به عضد الدوله تقدیم کرد.

زمان و علت فوت :

ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی در سیزدهم محرم سال 376 ه. ق درری به کهولت سن درگذشت.

*مشاغل و سمت‌های مورد تصدی : ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی در 337 ه. ق در اصفهان در دربار ابوالفضل محمد بن حسین (ابن العمید) وزیر معروف آل بویه، در 349 ه. ق اصفهان و از 359 ه. ق در شیراز به عنوان منجم دربار معلم نجوم در خدمت امیر عضدالدوله دیلمی بوده است.

*فعالیت‌های آموزشی : ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی در دربار عضد الدوله دیلمی در شیراز، به امیر عضد الدوله درس صورالکوکب تصاویر ستارگان را می‌آموخت.

*سایر فعالیت‌ها و برنامه‌های روزمره : چنانکه از آثار ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی بر می‌آید تحقیق و رصد ستارگان و تدفیق در فواصل و موقعیت ستارگان. از علایق و مشغولیت‌های عمده وی بوده است.

*شاگردان :

امیر عضدالدوله دیلمی مشهورترین شاه آل بویه از جمله شاگردان ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی به شمار می‌آید. او نزد این استاد خود که فن صورالکوکب (صورتهای فلکی) را آموخت.

همفکران فرد : ابوالوفای بوزجانی، در زمینه تألیف آثاری پیرامون اشکال هندسی متساوی الاضلاع به وسیله یک فتحه پرگار با دانشمند معاصر خود ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی همفکر بود.

*آرا و گرایش‌های خاص :

چنانکه ابوریحان بیرونی نگاشته است مآخذ ابوالحسین عبد الرحمن بن عمر صوفی رازی در تألیف کتاب صورالکوکب، اندازه گیری و مشاهده بوده است.

وی عمر خود را در فن معرفت صورالکوکب (تصاویر نجومی و صور فلکی) صرف کرده تا آنجاکه به همه زوایا و دقایق آن پی برده است. از این رو وی در هندسه به اشکال هندسی گوناگون توجهی خاص نمود.

*وفات محقق شهیر «شیخ محمد صالح مازندرانی» داماد علامه‌ی مجلسی (1080 ق)

اشاره :

ملا محمد صالح بن احمد سروی مازندرانی ملقب به حسام الدین، داماد علامه محمد تقی مجلسی بود. همسر وی آمنه بیگم، بانوی بسیار فاضل، عالم و پرهیزکار بوده و ملا صالح را در حل مسائل علمی یاری می‌کرد.

وی در نزد استادان بزرگواری مانند محمد تقی مجلسی، شیخ بهائی و ملا عبدالله شوشتری کسب علم کرد.

وفات این عالم ربانی و محقق بزرگ در اصفهان روی داد و در کنار علامه مجلسی در جوار مسجد جامع اصفهان به خاک سپرده شد. حاشیه‌ی شرح لمعه، شرح روضه‌ی کافی و شرح رُبدَةُ الاصول شیخ بهائی از تألیفات ملا محمد صالح مازندرانی به شمار می‌روند.

* درگذشت «ملا عبدالله شوشتری» عالم و فقیه مسلمان (1021 ق)

اشاره :

ملا عبدالله شوشتری، سال‌ها در حوزه‌ی علمیه‌ی نجف تحصیل کرد و از محضر اساتید برجسته‌ی این مرکز دینی بهره برد. او سپس به ایران مراجعت نمود و به تدریس و تربیت شاگردان پرداخت.

ملا عبدالله شوشتری در زهد و تقوا شهرت فراوانی داشت و در ساده‌زیستی زبانزد خاص و عام بود.

او بر کتاب‌های مختلف حاشیه نوشت و آن‌ها را تشریح کرد. شوشتری، گذشته از آن که در علم و عمل به احکام دین از پیشتانان

محسوب می‌شد، در توجه به مردم و رفع مشکلات و همدلی در مصائب آن‌ها نیز مشهور بود و در نزد مردم محبوبیت ویژه‌ای داشت.

* 27 اکتبر در گذر تاریخ

* کشف سرزمین «کوبا» توسط «کریستف کلمب»

دریانورد ایتالیائی (1492م)

* آغاز حکومت هیئت مدیره فرانسه در جریان انقلاب

این کشور (1795م)

* مرگ «لویی بلان» نظریه پرداز برجسته فرانسوی (1882م)

* روز استقلال رسمی «نروژ» و پایان اتحاد با سوئد (1905م)

* آغاز جمهوری چهارم فرانسه پس از جنگ جهانی دوم (1946م)

* تولد «داین تامس» شاعر معروف انگلیسی (1953م)

* کودتای ژنرال «محمد ایوب خان» در پاکستان (1958م)

* روز ملی و استقلال «ترکمنستان» از اتحاد

جماهير شوروی سابق (1991م)